

**ГАЗЕТА «ВИТЕБСКИЙ КУРЬЕР» (2009–2011) КАК ПРИМЕР
НЕГОСУДАРСТВЕННОЙ ПРЕССЫ В БЕЛАРУСИ**

Осуществлена попытка исследования независимой газеты «Витебский курьер»: подана характеристика издания, его основные черты, цель и направления деятельности, описана структура и дизайн газетного номера, классифицированы и систематизированы основные рубрики, проанализирована тематика статей.

**A NEWSPAPER «VITEBSK COURIER» (2009–2011)
IS AS EXAMPLE OF THE NON-STATE PRESS IN BYELORUSSIA**

The attempt of research of independent magazine is carried out the «Vitebsk courier»: given description of edition, him basic lines, purpose and directions of activity, a structure and design of newspaper number is described, the basic headings are classified and systematize, the subject of the printing here articles is analysed.

Стаття надійшла 14.11.11

УДК 655.424

Х. Р. Білограць

Українська академія друкарства

**СТУДЕНТСЬКА ПЕРІОДИКА:
ВЗАЄМОЗАЛЕЖНІСТЬ ТЕМАТИКИ СТАТЕЙ
І ПРОБЛЕМИ ЧИТАННЯ**

На основі аналізу сучасних студентських видань описано особливості тематики опублікованих статей та їх вплив на читання преси студентами.

Студентська преса, тематика статей, проблема читання, опитування

Вміння читати завжди було однією з важливих характеристик розвитку суспільства. Всім давно відомо — саме від того чи читає молодь залежить майбутній інтелектуальний і економічний потенціал суспільства. Ще Д. Дідро казав, що люди припиняють мислити, коли припиняють читати [4, 11].

Читання певним чином може навіювати внутрішній стан людини. Завгородня Л. стверджує, що вплив творів певної жанрової групи має різну кінцеву мету — викликати естетичну реакцію, формувати суспільну думку, переконувати в правильності висунутої гіпотези, слухності розв'язання проблеми. З огляду на це, неоднаковими будуть ступінь активності читачів творів кожної із зазначених груп, їхня роль у творенні смислу повідомлення [2].

Студентська преса досить неординарна і важко залишитися байдужим до опублікованих матеріалів, для того, щоб дізнатися думки самих студентів було організовано польове дослідження (опитано 340 студентів з першого до п'ятого курсу різних навчальних закладів Львова). Опитування відбулося за допомогою анкетування груп за місцем навчання. Джерела інформації були різними: і експерти (тобто студенти, які видавали газети), і масове опитування (студенти, які не видавали такої преси). При дослідженні довелося також використовувати мережу Інтернет (соціальні мережі, форуми).

Студенти відповіли на багато запитань, зокрема на питання «Чи читаєте ви студентську пресу?» і «Про що хотіли б почитати?». Якщо перше питання може трохи здивувати, то друге допоможе зрозуміти, які саме матеріали потрібно публікувати, щоб зацікавити тих студентів, що не читають створеної для них періодики.

При перевірці результатів з'ясувалося, що навіть ті студенти, які брали участь у видаванні преси, не завжди ознайомлювалися з матеріалами, що опрацьовували (а це — 14,3 % студентів-видавців зі 100%). Зазвичай, — це дизайнери, технічні редактори, які не вважають потрібним читати надані їм тексти. Отож літературним редакторам треба бути уважними при редагуванні та коригуванні верстки, а також уважно перевіряти фотоматеріали та фотопідписи. Серед студентів-читачів теж є такі, яких ця преса не цікавить — це 23,4 % опитаних.

Звичайно, у дослідженні можлива похибка, та все ж з отриманих даних можна дійти деяких висновків. Результати опитування вказують на те, що більшість студентів читає пресу, яку видають саме для них, а це свідчить про те, що їм подобаються запропоновані матеріали.

В інтерв'ю російської кореспондентки С. Корнієнко у голландських студентів-видавців у 2006 р. теж порушували цю проблему:

більшість студентів «Фоліа» [газета, яку видають у їхньому навчальному закладі – авт.] не читають. — Відповідає Кемал Райкен. — Багато каже: «бачу — лежить новий журнал, у перерві між заняттями погортаю, якщо мене зацікавить якась маленька стаття — перегляну». Але більшість вважає, що журнал публікує дуже довгі матеріали.

Що ж в такому випадку читають голландські студенти?

Що читають? Правильніше запитати чи читають взагалі! Більшість

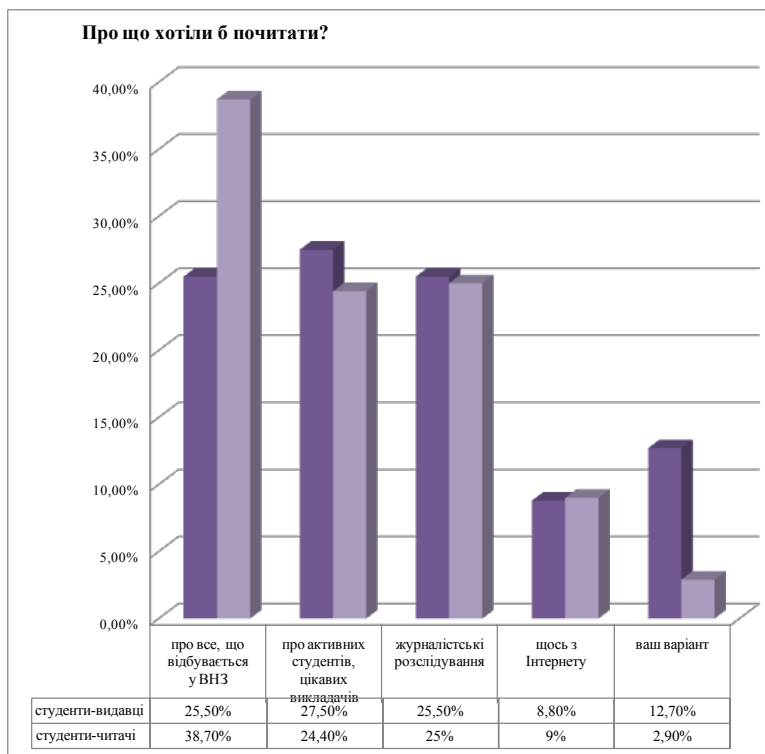
студентів читають, правду кажучи, не дуже багато. Студентів гуманітарного факультету не варто брати до уваги, але, зазвичай, голландські студенти читають все менше і менше [3].

У багатьох українських офіційних періодичних видань така ж проблема, оскільки вони публікують завеликі матеріали і студенти не хочуть їх перечитувати — просто переглядають фотографії і читають дуже «поверхово». Отож, для того, щоб справді зацікавити сучасних студентів читанням статей якогось видання, потрібно не просто знайти «родзинку», вміти її подати у гарній блискучій обгортці, але й створювати щоразу, так би мовити, великий незабутній феєрверк. Напевно, тільки тоді з'явиться бажання читати у тих, хто не хоче. Рідко коли виникають подібні проблеми у неофіційних чи незалежних видань — студенти самі залюбки стають дописувачами.

Бажання читати студентську періодику напряду залежить від матеріалів, які у ній публікують. Ось що б вони хотіли бачити у газетах, які видають саме для них. Майже не відрізняються відповіді на запитання читачів та видавців: «Про що хотіли б почитати?». Студентів-читачів найбільше цікавить усе, що відбувається у навчальному закладі — 38,7 %; про активних студентів та цікавих викладачів, як висловлювались опитані «але без фанатизму» — 24,4 %; журналістські розслідування — 25 %; щось з інтернету — 9 %. Вони також запропонували свої варіанти відповідей (2,9 %): «про гуртожитки», «звісно, про цікаві речі, але про такі, що відбуваються взагалі у місті, а не лише у виші», «фестивалі, цікаві події, концерти, для чого мені щось з Інтернету?», «про все», «тусівки», «гумор».

Студенти, які мали справу з виданням газет відповіли так: про все, що відбувається у вищому закладі освіти — 25,5 %, про активних студентів та цікавих викладачів — 27,5 %, журналістські розслідування — 25,5 %, щось з Інтернету — 8,8 %. Видавці в описі свого бачення тем були багатослівнішими (12,7 %). Однак тут ці коментарі довелося «причепурити», оскільки, відповідаючи, опитувані не завжди писали літературною мовою: «як зекономити, як заробити, куди піти», «студентські плітки, життя в гуртожитку і всяка НЕ НУДНА всячина», «+» цікавості та «-» цензури», «ще щось, окрім написаного», «новинки техніки», «щось цікаве, але інформація повинна стосуватися змін в освіті, що відбувається і в інших університетах», «щось цікаве, інтимне, скандальне», «всілякі рейтинги викладачів і студентів, конкурси краси, коротше, щоб на сторінках газети було побільше студентів, ну і викладачів теж; але не в форматі офіційної преси навчального закладу», «щось цікаве і дотепне», «студентські програми, заходи», «інтерв'ю з цікавими особистостями (студентами, викладачами, знайомими знайомих), корисні поради, але не примітивщину на зразок: «як здати сесію...», «небанальні та ретельно підібрані психологічні поради, корисну аналітику, інтерв'ю з цікавими особистостями». Також дуже часто

наголошували на тому, що «про активних студентів та цікавих викладачів хотілося б почитати, але щоб було написано без пафосу і фанатизму», і «якщо інформація з Інтернету, то це має бути щось дуже цікаве». Ті, хто обирав варіант «щось з Інтернету» зазначали, що це має бути дуже цікава інформація.

А ще була одна дуже негативна реакція на цей запропонований варіант відповіді, хоча всім відомо, що студенти дуже часто використовують матеріали з Мережі і майже в кожній газеті можна знайти інформацію, скачану з Інтернету. Скоріше за все, так робиться через відсутність часу на написання статті, а можливо і небажання створювати свої матеріали, та студенти нечасто зважають на те, що це ознака непрофесійності.

Як стверджує російський науковець Розанов К. А., тематика сучасних молодіжних видань значно відрізняється від тематичного наповнення періодики «дорослої» і дитячої (*насправді поділу на дорослу, дитячу і молодіжну пресу немає, тому Розанов К. А. брав ці слова у лапки – авт.*): молодіжним газетам і журналам частіше доводиться дивувати своїх читачів чимось новим, несподіваним, сенсаційним.

Особливе місце в цих виданнях займають теми певним чином присвячені студентському життю. Журналісти пишуть про проблеми, які хвилюють їхніх

однокурсників, дають поради, які допомагають вирішити щоденні студентські труднощі, відповідають на питання читачів, що стосуються різних життєвих ситуацій, просять однолітків поділитися досвідом. Велика частина матеріалів про студентське життя яскрава і позитивна. Журналісти пишуть про те, як сучасні студенти відпочивають та займаються творчістю, подорожують різними країнами і проводять час у нічних клубах, влаштовують собі свята і весело прогулюють пари [10].

Цей науковець також вказує на те, що в цьому й полягає основна відмінність між студентською пресою і «дорослою»: молодь пише про все з впевненістю в успіху, з розумінням того, що кожную проблему можна вирішити. Чи то стаття про непросте життя в студентському гуртожитку, чи про невеликі стипендії, жакливу для всіх студентів сесію чи проблеми з військоматом — у будь-якому матеріалі можна розставити акценти. Можна розкрити проблему, «докопатися» до істини, вказати на винних і на цьому зупинитися — так робить більшість «дорослих» газет. А можна підготувати статтю з неменшим професіоналізмом, отримати ту ж інформацію із тих самих джерел, але при цьому розповісти читачам як можна розв'язати проблему, спробувати знайти вихід зі складної ситуації. Відчуття від прочитаного матеріалу будуть набагато приємнішими. Редакції молодіжних видань намагаються допомагати читачам своїми публікаціями, і дуже часто у них це непогано вдається [10].

Зважаючи на те, що умови розвитку преси в наших країнах були майже однакові, можна сказати, що й сучасні видавничі реалії української і російської студентської періодики дуже схожі.

В Україні і справді тематика статей, опублікованих у студентських виданнях найрізноманітніша, якщо видання не контролює меценат. Овсянникова Т. Ф. стверджує, що через осучаснення і поширення розважальної функції відбуваються зміни у змісті та тематиці публікацій. Такі ж тенденції можна спостерігати і у студентській пресі: від спокійно-доброзичливого до емоційно-хвилюючого, невимушено-розкутого і навіть інколи цинічно-брутального опису обраної теми [9]. Такі зміни можна пов'язувати з бажанням зацікавити потенційного реципієнта.

Одним із найвпливовіших на тематику публікацій статей чинником є редакційна політика видання. Саме від головного редактора і колективу залежить, про що пишуть журналісти періодичного видання [6, 12].

Ще однією особливістю є те, що студенти зазвичай не люблять, коли їх цензурують, змушують про щось писати чи вказують як правильно це робити. Ось, що пише головний редактор студентського журналу «Рупор», у рубриці «Нам слово», тобто у передмові номера:

«Ви шукали Рупор останнім часом?!

Якщо так, то ви робили це даремно! Це саме тому, що для будь-якого студента вересень — найважчий місяць навчання (як понеділок — найважчий день робочого тижня).

Але тепер ми знову публікуємось!

Тож, гортайте сторінки цього журналу і, може, ви зрозумієте, що «Рупор» – це саме той журнал, який роблять студенти для студентів. Ніякі дорослі «дяді і тьоті» не диктують що нам робити і як!

Саме тому у нас така титулка =)

P.S. Бажаю кожному з вас робити свій вибір самостійно!

Успіхів вам у цьому, Яценко Іра» [с. 2; 16].

Попри те, що самі не люблять, коли їх повчають старші, все ж у своїх статтях вони звертають увагу на найбільші проблеми сучасної студентської молоді та закликають змінити спосіб життя і подумати про майбутнє. Наприклад, у статті «Straight edge», опублікованій у виданні студентської ради філософського факультету ЛНУ ім. Івана Франка «Лови момент» (№4, березень 20 08), Ляна Мицько пише:

«Тобі соромно за друга, який напився до напівлетального стану. Біля школи бачили п'ятикласників з цигарками в писках. Ще в якісь країні легалізували одностатеві шлюби. В журналі читаєш про мажорну дурепу, яка зробила собі труси зі шкіри тваринки з Червоної Книги. За два роки рівень захворювань на рак легень зріс вдвічі, з хворих виживає лише 10%. Повз тебе проходить шістнадцятирічна вагітна з пляшкою пива в руках. Збільшується кількість новонароджених з вадами здоров'я. Вкотре чуєш статистику захворювань на СНІД. Сото graduate? Можливо, час задуматися?» [с. 1, 5; 9]

Юстина Дусан у своїй статті «Спілкування в пластмасі», зі сторінок видання Студенського братства львівщини «Хід» (№ 3), переймається тим, що потрібно бути обережними з інтернет-сленгом, а наприкінці статті його використовує:

«Щось потрібно змінити в нашій структурі мислення та нашому сприйнятті процесів, що оточують нас і затягують в свою «сітку»... Будьмо обережні!!! Але не закінчуючи статтю на мінорній ноті, скажу: «Аффтар жжжот, тєма мєгорозрифффф, йа креведко» [с. 16; 1].

Напевно, найбільшими особливостями газет є несподіваність, відвертість та надмірна емоційність. Зазвичай усі періодичні видання для різних вікових читачьких аудиторій, які видані професіоналами, є передбачуваними — якщо читав попередні номери, то можна здогадатися, що може бути у наступному. Коли ж береш у руки студентське видання, то воно може здивувати опублікованим матеріалом. Що ж до відвертості, емоційності та іноді ідкого сарказму, то вони щирі, не такі, як у газетах з великими накладками. Тексти у студентських періодичних виданнях надміру емоційні. Студентська молодь запальна і цей запал відображається у їхній роботі. Для прикладу нижче подано декілька уривків зі статей, опублікованих у різних студентських виданнях.

«Лови момент» № 4, березень 2008, Руслана Чудяк «Сучасне мистецтво суб'єктивний погляд»:

«Сучасні експонати, не всі, звичайно, можуть викликати огиду (чи що у вас би викликала експозиція з дванадцяти голів мертвих корів без шкіри і в

розрізі разом з полотнами, до яких приклеїно тисячі мертвих мух з неприємним запахом?)» [с. 3; 15].

«Рупор», № 4, жовтень 2008, «Кров у борг», Каріна Хрумова:

«Найяскравішим тут, напевно, був великий лише наполовину кольоровий плакат, підзаголовки якого поєднувалися в дивне гасло: «Шановні донори! СНІД. ОБЕРЕЖНО СИФІЛІС!». Далі якийсь текст дрібним шрифтом, а внизу ще кольорова приписка: «отож шановні громадяни, ставайте донорами!», — підбадьорлива афіша?» [с. 12–13; 14].

Газета «Students and biology», у статті «Психодел»)))))» гостро висміяно наукові доповіді конференції, авторка опублікувала свою думку під псевдонімом (ніком) V.Rednaja.:

«Із славетного міста Сімферополя була представлена стендова доповідь «Оценка вегетативного тонуса студентов в связи с содержанием свинца, меди и кадмия в организме». Цікаво звідки в організмі студентів Сімферополя стільки свинцю і кадмію, що вони активно впливають на їхній вегетативний тонус (особливо на той, що «зумовлюється симпатичною нервовою системою»*)?!

*примітка: Насправді симпатичного тонуса не виявлено. Є лише парасимпатичний, але та мила жіночка, що доповідала, була впевнена у своїй правоті, за що їй кріпко «дісталось» від розумників нашої кафедри)))» [с. 4–5; 17].

«Stud times» № 1, «Таке відчуття, що ти в телеку, а не в реальному житті... А потім розумієш, що це нормально.», автор статті студент, який не назвав свого імені:

«Перший шок: Світла реклами, височезні будівлі, все в таких розмірах — ВАААУ!!! 20 хвилин шоку від грандіозності і відчуття, що ти в телеку, а не в реальному житті! Круто!..

...Бетті Джо: З нею ми познайомились на пляжі. Справжня американка. Об'їздили з нею весь штат. Якось вона запросила нас на день народження. Ми скинулись по 40 баксів і купили їй айпод, який вона хотіла. Подарунку вона зраділа, але запитала чи є чек... День народження виглядав так: попили коли, поїли чіпсів, подивились MTV і розійшлись. Шкода 40 доларів...» [с. 6; 13].

У студентів, які видають газети, «дорослим» видавцям можна було б багато почерпнути — читати такі статті справді цікаво, але, скоріше за все, це лише односторонній погляд. З іншого боку — кількість судових позовів проти видавців зросла б у декілька разів, якщо б журналісти відверто, емоційно та з сарказмом висловлювали свої суб'єктивні думки.

Загалом різниці між студентськими виданнями немає — вони пишуть про те, що їм цікаве. Тільки офіційні газети навчальних закладів публікують надмірно офіційну інформацію, тому здебільшого тематику статей можна передбачити.

Почитавши студентські періодичні видання, можна подумати, що вони публікують інформацію з розважальною, «поверховою» тематикою. Часто яскраве оформлення, експресивні заголовки та фотографії створюють ілюзію

відсутності проблем у студентському житті. Студенти не люблять, коли їх контролюють, змушують писати про те, що їм не цікаве чи вказують як правильно видавати газету. Попри усе, у своїх статтях вони звертають увагу на найбільші проблеми сучасної студентської молоді та закликають змінити життя і подумати про майбутнє.

Студенти-читачі читають, але тільки те, що цікаве їм самим. А студенти-видавці роблять все можливе, щоб періодичне видання мало не тільки привабливий вигляд, але і цікавий зміст та іншим хотілося його не просто переглянути, а й почитати.

1. Дусан Ю. Спілкування в пластмасі / Ю. Дусан // Хід. — Львів. — С. 16. 2. Завгородня Л. Типологія читача як комунікативно-теоретична проблема [Електронний ресурс] / Л. Завгородня. — Режим доступу: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=2133>. 3. Корниенко С. Студенческая пресса Голландии [Електронний ресурс] / С. Корниенко. — Режим доступа: <http://www.svobodanews.ru/content/transcript/260643.html>. 4. Краснополяская Е. Е. Жизненные приоритеты и чтение молодежи [Електронний ресурс] / Е. Е. Краснополяская. — Режим доступа: <http://www.nbuv.gov.ua/articles/crimea/2004/doc/53.pdf>. 5. Лазутина Г. В. Основы творческой деятельности журналиста / Г. В. Лазутина. — М., 2000. 6. Маковій В. І. Студентські ЗМІ в Україні: стан і тенденції розвитку [Електронний ресурс] / В. І. Маковій. — Режим доступу: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=2295>. 7. Михайлин І. Л. Основы журналистики: підруч. / І. Л. Михайлин. — 3-тє вид., доп. — К., 2002. 8. Мицько Л. Straight edge — самоконтроль і особиста воля // Л. Мицько // Лоуи момент.— Львів, 2008. — № 4. — С. 1–5. 9. Овсяникова Т. Ф. Розважальна функція преси: благо чи шкода? [Електронний ресурс] / Т. Ф. Овсяникова. — Режим доступу: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=46>. 10. Розанов К. А. Молодежная пресса как составляющая студенческой жизни [Електронний ресурс] / К. А. Розанов. — Режим доступа: http://www.sgu.ru/files/nodes/39239/RozanovKA_Molodejnaja_pressa_kak_sostavljajushaja_studencheskoj_zhizni.pdf. 11. Скокова Л. Читання у структурі культурно-дозвілевих практик населення України / Л. Скокова // Бібліотечна планета. — 2010. — № 1 (47). — С. 14–17. 12. Стулень К. А. Редакційна політика студзмі та особливості роботи студента-журналіста / К. А. Стулень // Асоціювання студентської журналістики: через навчання до професійного розвитку: зб. матеріалів міжнар. науково-практичної конференції. — Запоріжжя: Дніпровський металург, 2008. — С. 139–142. 13. Таке відчуття, що ти в телеку, а не в реальному житті... А потім розумієш, що це нормально // Studtime. — Львів, 2011. — № 1. — С. 6. 14. Хрумова К. Кров у борг. Як ми усією групою кров здавали / К. Хрумова // Рупор. — К., 2008. — С. 12. 15. Чудяк Р. Сучасне мистецтво: суб'єктивний погляд / Р. Чудяк // Лоуи момент. — Львів, 2008. — № 4. — С. 3. 16. Яценко І. Нам слово / І. Яценко // Рупор. — К., 2008. — С. 2. 17. Rednaja V. Психодел)))) / V.Rednaja // Students and biology. — К., 2007. — № 1. — С. 4–5.

СТУДЕНЧЕСКАЯ ПЕРИОДИКА: ВЗАИМОЗАВИСИМОСТЬ ТЕМАТИКИ ПУБЛИКАЦИЙ И ПРОБЛЕМЫ ЧТЕНИЯ

На основании анализа современных студенческих изданий описаны особенности тематики публикуемых материалов и их влияние на чтение прессы студентами.

STUDENT PRESS: INTERDEPENDENCE SUBJECTS OF THE ARTICLES AND PROBLEMS OF READING ARTICLES

Describes the features of subjects published articles and their impact on reading by students. Based on the analysis of modern student press.

Стаття надійшла 01.12.2011

УДК 655.3.062

Н. С. Гургаль, В. Б. Репета, В. В. Шибанов

Українська академія друкарства

ОПТИМАЛЬНІ ПАРАМЕТРИ ПРОЦЕСУ ФЛЕКСОГРАФІЧНОГО ДРУКУВАННЯ САМОКЛЕЮЧИХ ЕТИКЕТОК

На основі аналізу літературних джерел і технологічних процесів друкування самоклеючих етикеток, виготовлених на папері, запропоновано класифікацію визначальних технологічних процесів та їх оптимальні значення, які забезпечують потрібний рівень якості цих етикеток.

Самоклеюча етикетка, адгезив, анілоксовий валик, об'єм комірок

Самоклеюча етикетка використовується для швидкого автоматизованого етикетування різноманітної продукції, тари і пакувань. Згідно з аналізом FINAT (Міжнародної асоціації виробників самоклеючих етикеток) за 2010 р. європейський попит на самоклеючі етикетки було зафіксовано на рівні 5,7 млрд м², що є на 11,4 % більше порівняно з 2009 р. і на 3,5 % — порівняно з 2007 роком [7]. Отже, зростаючі тенденції у цьому сегменті поліграфічного ринку зберігаються, при цьому основною часткою зростання є попит на рулонні паперові самоклеючі етикетки.

Самоклеючі етикетки здебільшого друкуються офсетним способом друку, але з кінця 90-х рр. минулого століття спостерігається тенденція поступового завойовування цього сегмента ринку флексографічним друком. Це пояснюється впровадженням у флексографію інноваційних технологій, які дали можливість збільшити роздільну здатність друкарських форм до лініатури 80 лін/см [5], суттєво збільшити швидкість друкування і поліпшити якісні показники друкарських відбитків; комбінуванням флексографії з іншими способами друку і можливістю оздоблення «в лінію», що призвели в офсеті до низки труднощів, пов'язаних з підтриманням балансу «вода-фарба» [1, 4].

Слід зазначити, що хоч і впровадження у флексографію нових технологій дозволило поліпшити параметри якості відбитків, водночас, були успадковані деякі недоліки флексографії, зокрема відсутні стандарти для друкування самоклеючих етикеток, наявні складнощі при відтворенні кольорів та результатів.

Мета даної статті — на основі проведеного аналізу літературних джерел та особливостей технологічного процесу УФ-друкування на флексографічних машинах, встановити оптимальні параметри друкування, які забезпечують потрібний рівень якості самоклеючих етикеток.